

Državna svetnica
mag. Darija Kuzmanič Korva

Ljubljana, 13. 10. 2014

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	13-10-2014
Šifra:	501-01/14-111
Povezava:	010-10/14-115
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Zadeva: Vprašnji Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede zapiranja Enote dnevnega centra ŠENT Metlika in zagotavljanja sredstev za izvajanje načrtov obravnave v skupnosti

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) predlagam, da se na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naslovi naslednji vprašnji:

- 1. Kaj namerava Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ukreniti v zvezi z napovedanim zapiranjem Enote dnevnega centra ŠENT Metlika 1. 2015 in zagotavljanjem dostopa do storitev v skupnosti na omenjenem območju?**
- 2. Zakaj se ne izvaja in kdaj se bo začelo dosledno izvajati določbe četrtega odstavka 92. člena Zakona o duševnem zdravju in v skladu z njim zagotavljati sredstva za izvajanje načrta obravnave v skupnosti iz sredstev ministrstva Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti?**

Obrazložitev:

Na posvetu Socialna varnost uporabnikov s težavami v duševnem zdravju, ki je potekal v Državnem svetu 10. oktobra 2014, je bilo opozorjeno, da naj bi se s 1. januarjem 2015 zaprila Enota dnevnega centra ŠENT Metlika, domnevno zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in zapletov z zagotavljanjem ustreznega kadra za njegovo vodenje.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v Operativnem programu za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 med glavnimi prioritetami na področju socialnega varstva navaja socialno aktivacijo ranljivih skupin prebivalstva. Pri tem naj bi finančna sredstva v večji meri namenili izvajanju storitev v skupnosti (stanovanjske skupine, dnevni centri, itd.). Če so namere ministrstva resnično takšne, je napoved zapiranja enote dnevnega centra ŠENT Metlika popolnoma neutemeljena in nerazumna. Dnevni center ŠENT v Metliki dnevno obišče 38 uporabnikov, število vseh prijavljenih oseb pa znaša 63. Gre za center, v katerega so vključeni uporabniki kar treh občin - Semič, Metlika in Črnomelj, za povrhu še v regiji, za katero velja, da v njej ni oziroma močno primanjkuje ustreznih programov socialne vključenosti, hkrati pa so v center vključeni uporabniki, od katerih jih je precej s t.i. dvojnimi diagnozami (poleg težav v duševnem zdravju imajo tudi zgodovino prestopništva ali so odvisniki od drog). Za slednje se bo težko našlo druge ustrezne rešitve in pomoči, posledično obstaja možnost povečanja števila kriminalnih prestopkov in potreb po

hospitalizacijah brez privolitve. Slednje zagotovo ni v skladu z osnovnim namenom izvajanja pomoči osebam s težavami v duševnem zdravju.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (ob izpolnjevanju pogojev) sofinancira 80 % strokovnega delavca. Strokovno delavko so v dnevnem centru v Metliki v programu zaposlili do konca meseca maja 2014, ko so dobili odgovor omenjenega ministrstva, da strokovne delavke ne bo sofinanciralo, saj nima izpolnjenih pogojev na razpisu. Strokovni delavki kandidatki sta manjkala le še dva meseca delovnih izkušenj, da bi se lahko prijavila na strokovni izpit in tako izpolnjevala pogoje.

Na širšem lokalnem območju je brezposelnih kar nekaj strokovnih delavcev, vendar brez opravljenega strokovnega izpita. Ker ni drugih primernih kandidatov, je napovedano zapiranje dnevnega centra ŠENT v Metliki. Trenutno je v dnevnem centru še vedno zaposlena ena javna delavka – mentorica, njeno zaposlitev pa sofinancirajo občina Metlika, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje ter z regresom ŠENT. Stroški najema in bivanja v prostorih v Metliki znašajo okoli 300 EUR na mesec. Denar za materialne stroške pridobivajo s pomočjo donacij.

Za nadaljnje nemoteno delo omenjene enote dnevnega centra bi se morale nemudoma zagotoviti ustrezna sredstva in poiskati rešitev glede možne kadrovske zasedbe ter s tem zagotoviti vsaj ohranitev obstoječe mreže storitev na področju Bele Krajine, če že ne njene širitve, kljub temu, da bi bila le ta njuna. Prav tako bi bila nujna tudi v vseh ostalih regijah, ki se soočajo s pomanjkanjem, težjo dostopnostjo ali celo popolnim umankanjem programov in storitev pomoči za osebe s težavami v duševnem zdravju.

Na posvetu je bilo opozorjeno tudi na to, da se težave pri financiranju storitev in programov pomoči v okviru obravnave v skupnosti pojavljajo tudi v zvezi z določenimi zakonskimi določbami, ki se jih v praksi ne izvršuje. V četrtem odstavku 92. člena Zakona o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08) je opredeljeno, da se sredstva za izvajanje načrta obravnave v skupnosti zagotovijo iz sredstev ministrstva, pristojnega za socialno varstvo. V praksi pa temu še zdaleč ni tako. Individualni načrti se financirajo iz finančnih virov osebe, ki privoli v obravnavo v skupnosti, vendar se uporabniki v večini soočajo z veliko finančno stisko in tega ne zmorejo. Sredstva morajo koordinatorji v skupnosti zato v veliko primerih zagotavljati s pomočjo občin, ki so sicer v določenih regijah izredno odzivne in omogočajo individualno financiranje posameznih storitev (npr. brezplačen prevoz uporabnika s težavami v duševnem zdravju v oddaljen kraj, da se lahko udeleži posameznega programa pomoči), a pri tem pogosto opozarjajo tudi na zakonske obveze države, ki jih slednja ne izpolnjuje.

Individualni načrt obravnave v skupnosti posamezniku sam po sebi namreč predstavlja zgolj list papirja, če se mu hkrati ne zagotovi možnosti izvajanja storitev pomoči, ki jih v sodelovanju s koordinatorjem v skupnosti in multi-disciplinarnim timom določi kot svoje cilje v okviru obravnave v skupnosti. Individualni načrt lahko ostane neuresničen, kljub veliki želji in motiviranosti uporabnika, zgolj zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Pričakovalo bi se, da je bila ob sprejemu zakona pripravljena tudi finančna ocena izvajanja zakona, zato za izpolnjevanje zakonskih obvez ne bi smelo biti ovir.

Državna svetnica
mag. Darija Kuzmanič Korva, l.r.